

Azbest - trwały materiał, trudne dziedzictwo

Przez dziesięciolecia ceniono go za trwałość, odporność i niską cenę.

Dziś wiemy, że wyroby zawierające azbest muszą zostać bezpiecznie usunięte.

Zgodnie z założeniami krajowego Programu proces ten powinien zakończyć się do końca 2032 roku.

Przez wiele lat azbest uchodził za niezwykle użyteczny surowiec. Był odporny na ogień, wysoką temperaturę, wilgoć i działanie wielu substancji chemicznych. Dzięki tym właściwościom znalazł szerokie zastosowanie w budownictwie i przemyśle. Produkowane z jego udziałem materiały mogły służyć przez dziesięciolecia. Właśnie ta trwałość sprawia, że skutki stosowania azbestu są widoczne do dziś.

Azbest, czyli właściwie co?

Azbest nie jest nazwą jednego konkretnego materiału budowlanego. To określenie grupy naturalnie występujących minerałów krzemianowych o charakterystycznej włóknistej strukturze. Ich włókna są wyjątkowo cienkie i trwałe.

Jego wykorzystanie na dużą skalę przyniósł rozwój przemysłu. W XX wieku stał się popularnym surowcem. Łączono go m.in. z cementem, otrzymując wytrzymałe wyroby azbestowo-cementowe.

Najbardziej znanym przykładem są płyty określane potocznie jako **eternit**. Azbest i eternit nie są jednak tym samym. **Azbest to surowiec mineralny, natomiast eternit to nazwa kojarzona przede wszystkim z wyrobami azbestowo-cementowymi.**

Azbest stosowano nie tylko na dachach. W starszych obiektach można go spotkać m.in. w płytach elewacyjnych, rurach, izolacjach, materiałach ogniochronnych czy elementach instalacji.

Dlaczego zrezygnowaliśmy z azbestu?

Wraz z rozwojem badań coraz więcej wiadomo było o zagrożeniach związanych z narażeniem na włókna azbestu. Ryzyko ich uwalniania wzrasta przede wszystkim wtedy, gdy materiał jest uszkodzony, kruszy się lub jest niewłaściwie obrabiany albo demontowany. Do powietrza mogą wówczas przedostawać się mikroskopijne włókna, które wraz z oddechem trafiają do układu oddechowego.

Wdychanie włókien azbestu stanowi zagrożenie dla zdrowia, a następstwa narażenia mogą ujawnić się dopiero po wielu latach. Dlatego tak ważne jest ograniczanie sytuacji, w których

włókna mogą zostać uwolnione do powietrza. Wpływowi azbestu na zdrowie poświęcimy drugi artykuł cyklu.

W Polsce przełomowym momentem było uchwalenie **19 czerwca 1997 roku ustawy o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest**. Rozpoczęła ona proces odchodzenia od ich produkcji, stosowania i obrotu.

Polska bez azbestu do 2032 roku

Pierwszy krajowy program dotyczący usuwania azbestu przyjęto w 2002 roku. Obecnie działania prowadzone są w ramach „**Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032**”.

Program zakłada usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest, ograniczenie negatywnych skutków zdrowotnych związanych z jego obecnością oraz wyeliminowanie szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko. Zgodnie z jego założeniami wyroby zawierające azbest mają zostać usunięte i unieszkodliwione do końca 2032 roku.

Nie oznacza to, że właściciel starego dachu powinien sam przystępować do jego rozbiórki.

Wyroby zawierających azbest nie można traktować jak zwykłych materiałów remontowych. Nie należy ich łamać, ciąć, szlifować, wiercić w nich ani samodzielnie demontować. Naruszanie materiału może zwiększać ryzyko uwalniania włókien do powietrza.

Masz azbest? Pamiętaj o corocznej informacji

Obecność wyrobów zawierających azbest na nieruchomości wiąże się także z obowiązkami informacyjnymi. **Informację za poprzedni rok kalendarzowy składa się corocznie do 31 stycznia.**

Osoby fizyczne niebędące przedsiębiorcami przekazują ją właściwemu wójtowi, burmistrzowi lub prezydentowi miasta, natomiast pozostali wykorzystujący wyroby zawierające azbest - właściwemu marszałkowi województwa.

W informacji wskazuje się m.in. rodzaj, ilość i miejsce występowania wyrobów. Dane pomagają aktualizować ewidencję i planować działania związane z ich usuwaniem.

Szczegółowych informacji udzieli właściwy urząd gminy lub miasta.

2032 jest bliżej, niż się wydaje

Bezpieczne pozbycie się azbestu wymaga przygotowania. W przypadku pokrycia dachowego trzeba zaplanować prawidłowy demontaż, wykonanie nowego pokrycia oraz właściwe postępowanie z powstałymi odpadami.

Dlatego nie warto czekać do ostatnich lat realizacji Programu. Już teraz warto ustalić, jakie wyroby zawierające azbest znajdują się na nieruchomości, dopełnić obowiązków informacyjnych oraz sprawdzić w urzędzie gminy lub miasta możliwości ich usunięcia i ewentualnego wsparcia finansowego.

Źródłem dodatkowych informacji jest **Baza Azbestowa** - prowadzona przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii i służąca m.in. monitorowaniu realizacji Programu.

Problem przeszłości, zadanie na dziś

Problem azbestu dotyczy również województwa kujawsko - pomorskiego. Wyroby zawierające azbest nadal można spotkać na domach, garażach, budynkach gospodarczych i obiektach rolniczych. Skali problemu w naszym regionie, postępom w usuwaniu azbestu i wyzwaniom do 2032 roku poświęcimy osobny artykuł naszego cyklu.

Problemu azbestu nie należy odkładać na później. Najważniejsze są świadome działanie, odpowiednie przygotowanie oraz zaplanowanie jego bezpiecznego usunięcia.

Usunięcie azbestu jest konieczne - ważne, aby zrobić to bezpiecznie i odpowiedzialnie.

**Jeśli na Twojej nieruchomości znajduje się azbest,
zgłoś to w gminie i zapytaj o możliwość dofinansowania jego usunięcia.**

Jeśli nabór już się zakończył, zostaw kontakt.

Nie usuwaj azbestu samodzielnie!

Kampania edukacyjno-informacyjna finansowana jest ze środków
Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.

Kampania realizowana jest przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu.

Kampania edukacyjno-informacyjna finansowana jest ze środków Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032.
Kampania realizowana jest przez Samorząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

